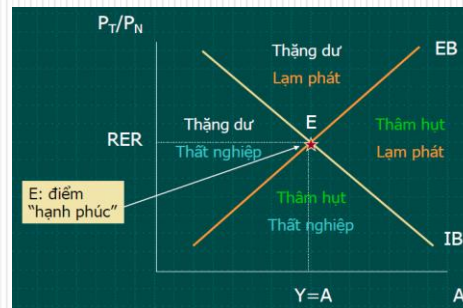

Quản lý nền kinh tế mở

Ứng dụng mô hình EB-IB

1

Nội dung

- Bệnh Hà Lan và 3 nguyên nhân
- Quản lý nền kinh tế mở qua các tình huống
  - *Trường hợp nước Úc* (W Max Corden 2012)
  - *Chính sách tài khóa và tiền tệ giúp tránh hiện tượng thuận chu kỳ* (Jeffrey Frankel 2011)
  - *Trung Quốc – Một dạng của bệnh Hà Lan?*

2

Bệnh Hà Lan (Dutch disease)

Tình trạng suy giảm công nghiệp hoá (deindustrialization) của nền kinh tế xảy ra khi việc khám phá và khai thác tài nguyên kéo theo nội tệ lên giá, hàng công nghiệp chế tạo giảm sức cạnh tranh, nhập khẩu tăng và xuất khẩu giảm.

Thuật ngữ này có nguồn gốc từ Hà Lan khi nước này khám phá ra khí gas tự nhiên vào những năm 1960 và trực tiếp xảy ra.

Khả năng bệnh: 3 nguồn “Trên trời rơi xuống”

1. *Khám phá tài nguyên*
2. *Giá hàng xuất khẩu chủ lực tăng mạnh*
3. *Dòng vốn vào lớn*

3

Bệnh Hà Lan – Mô hình Corden

- W Max Corden và J. Peter Neary (1982)
- Mô hình:
  - Khu vực hàng phi ngoại thương (cả dịch vụ)
  - Khu vực hàng ngoại thương: 2 loại
    - Hàng bùng nổ do khám phá (dầu, khí gas tự nhiên, vàng, kim cương...)
    - Hàng bị ảnh hưởng (CN chế tạo, NN, ngành truyền thống...)
- Tác động đến nền kinh tế:
  - Di chuyển nguồn lực (Resource Movement Effect)
  - Tác động chi tiêu (Spending Effect)
- Hạn chế bằng cách:
  - Làm chậm sự lên giá của tỷ giá thực
  - Tăng khả năng cạnh tranh (hàng CN chế tạo, NN...)
(Thực tế có nhiều cách để đạt được)

4

Giàu tài nguyên – Nghèo tăng trưởng: tại sao?

- ◆ Tài nguyên và tăng trưởng
  - ✓ Các nước Nam á so với Đông á
- ◆ Giàu dầu khác với giàu các ngành khác (sản phẩm NN, CN chế biến):
  - ✓ Cung - cầu: ngắn hạn và dài hạn
  - ✓ Vấn đề tiếp thị...
  - ✓ Tạo việc làm
  - ✓ Tác động chèn ép ngành khác (bệnh Hà Lan)
- ◆ Tăng thu từ tài nguyên (tăng giá) có thể kéo theo:
  - ✓ Bệnh Hà Lan
  - ✓ Chi tiêu không hiệu quả
  - ✓ Tham nhũng

5

Giàu tài nguyên dễ dẫn đến

1. Trì trệ kinh tế? (Bệnh Hà Lan)
2. Không có động cơ đa dạng hoá hoạt động kinh tế?
3. Đầu tư vào chương trình xã hội và dự án không hiệu quả?
4. Không chú ý nhiều vào giáo dục và vốn nhân lực?
5. Các chương trình chiến lược và mục tiêu phát triển dài hạn bị bỏ qua?
6. Không bị sức ép cải cách chính sách và tăng cường năng lực khu vực công, hiệu quả và minh bạch?
7. Trục lợi, tham nhũng, nội chiến, và mâu thuẫn?

...

Câu hỏi:

Có cách nào để phát huy hiệu quả khai thác, sử dụng tài nguyên và hạn chế các trục trặc?

6

The Dutch Disease in Australia Policy Options for a Three-Speed Economy

Căn Bệnh Hà Lan và Phương Án Chính Sách
cho một nền kinh tế Ba Tốc Độ

W. Max Corden

Feb. 2012

7

Úc – Nền kinh tế 3 tốc độ A “Three Speed” Economy

- Khu vực hàng ngoại thương (Tradable Sector)
  - Khu vực “bùng nổ” (Booming Sector)
    - Khai khoáng (than, sắt, ...)
  - Khu vực bị bỏ lại (Lagging Sector)
    - Các ngành xuất khẩu không thuộc k/v bùng nổ
    - Các hàng hóa và dịch vụ cạnh tranh nhập khẩu
- Khu vực hàng phi ngoại thương (Non-tradable Sector)

8

Bệnh Hà Lan (Dutch Disease)

W. Max Corden (2012)

- Tác động từ *khu vực bùng nổ* gây ảnh hưởng (Adverse Effect) đến *khu vực bị bỏ lại* do sự lên giá của tỷ giá hối đoái thực (ϵ)
- Tác động đến nền kinh tế diễn ra như thế nào?
  - Bùng nổ xuất khẩu và dòng vốn vào
  - *Tác động chi tiêu* (Spending Effect)
  - *Di chuyển nguồn lực* (Resource Movement Effect)

9

Kinh tế Úc giai đoạn 2005-2011

- Tăng trưởng GDP 41%
- Công nghiệp khai khoáng tăng 85%
- Xuất khẩu công nghiệp khai khoáng (than, sắt...) tăng 100% (cầu từ Trung Quốc)
- Phần còn lại tăng 39%
- Tỷ giá hối đoái thực (ϵ) lên giá 31%

10

Phương án chính sách

- Không làm gì (Do Nothing)
- Bảo hộ từng phần (Piecemeal Protectionism)
- Đánh thuế k/v bùng nổ và hình thành SWF (Sovereign Wealth Fund) đầu tư ra bên ngoài
- Bảo vệ tỷ giá hối đoái (Exchange Rate Protection)
- Thặng dư ngân sách kết hợp lãi suất thấp

11

Đối phó với di chuyển nguồn lực

- Khu vực bùng nổ thu hút lao động từ k/v T truyền thống và k/v N
  - Chính sách nhập cư lao động kỹ năng
  - Thu hút lao động trực tiếp vào k/v bùng nổ
- Khu vực bùng nổ thu hút vốn
  - Bù đắp bằng dòng vốn quốc tế
  - Vấn đề là năng suất là lợi nhuận

12

How Can Commodity Exporters Make Fiscal and Monetary Policy Less Procyclical?

Làm thế nào các nước xuất hàng hóa cơ bản có thể
làm giảm tính thuận chu kỳ của chính sách tài khóa
và tiền tệ?

Jeffrey Frankel

Feb.12, 2011

13

Xu hướng thông thường đang thay đổi

- Thông thường: quốc gia đi vay khi kinh tế suy giảm, trả nợ hay nắm giữ tài sản nước ngoài nhiều hơn khi kinh tế bùng phát
  - Xảy ra ở các chu kỳ (1975-81 và 1990-97)
  - Dòng vốn vào ($KA > 0$) tài trợ $CA < 0$
- 2003-08: $KA > 0$ trong khi $CA > 0$ kéo theo tăng FR
  - Các nước đang phát triển hướng đến hệ thống tài chính mở theo thị trường nhiều hơn
  - Vốn vào ở những thời kỳ bùng nổ (kéo theo tăng giá đất, BĐS, và giá TSTC)
  - Chính sách tiền tệ và tài khóa có tính thuận chu kỳ
    - Hệ thống tài chính tham gia (tăng cung tiền M)
    - Thuế phụ thuộc chu kỳ (T tăng khi bùng nổ, và chính phủ bị áp lực tăng G)

14

Bệnh Hà Lan (Dutch Disease)

Jeffrey Frankel (2011)

- Một ví dụ của tính thuận chu kỳ của chính sách tài khóa và tiền tệ
  - Tăng G, ngành xây dựng và một số ngành dịch vụ và phi ngoại thương nổi lên đáp lại sự bùng nổ tạm thời của giá hàng hóa cơ bản thế giới tăng đột biến
- Triệu chứng
  - Lên giá thực tiền tệ (e nếu thả nổi, ϵ nếu cố định)
  - Tăng chi tiêu (chủ yếu G)
  - P hàng N (nhà, BĐS) tăng so P hàng T truyền thống
  - Dịch chuyển L, K, và đất đai ra khỏi các ngành T truyền thống
  - Lãi suất cao (thu hút dòng vốn vào)
  - $CA < 0$ (tăng nợ nước ngoài)

15

Hàm ý chính sách tài khóa và tiền tệ phối hợp

- Sơ đồ tác động khi dòng vốn vào hay cung ngoại tệ gia tăng diễn ra như thế nào?
- Các phối hợp chính sách tài khóa và tiền tệ nhằm giảm tác động của căn bệnh Hà Lan.

16

Trung Quốc – Một dạng của bệnh Hà Lan?

Managing Dutch Disease in China and Russia

June 23, 2008

<http://www.cgdev.org/event/managing-dutch-disease-china-and-russia>

This research seminar on Monday, June 23, 2008 featured noted economist **Arnold C. Harberger**, Professor of Economics, University of California, Los Angeles; USAID Chief Economic Advisor, and Gustavus F. and Ann M. Swift Distinguished Service Professor Emeritus, University of Chicago, and focused on his theory of “sterilization by the people.”

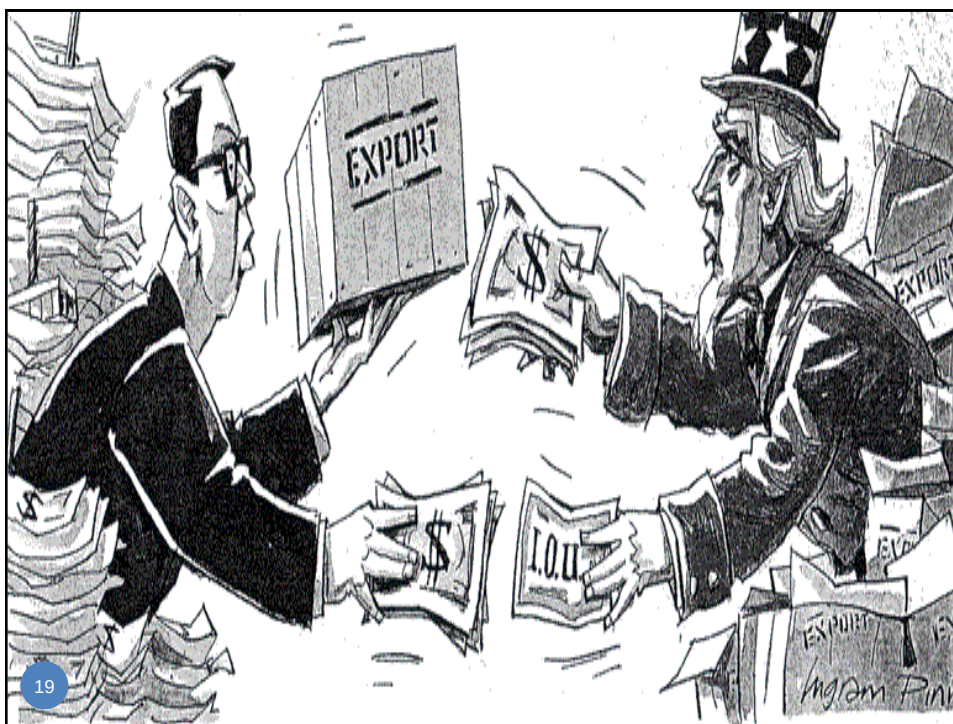
Large, continuing inflows of foreign exchange in China from foreign direct investment and in Russia from oil sales have not been followed by higher rates of inflation and faster real exchange rate appreciation in those countries, as one would normally expect from the resulting growth in the domestic money supply. This discussion will identify a factor that is overlooked by most economists—that people in those countries have chosen to hold larger real cash balances of their own currency, in an effect termed “sterilization by the people.” Sterilization by the people acts to counter the increase in the domestic money supply caused by large inflows of foreign exchange, thereby reducing both the inflationary pressure on the non-tradable sector of the economy and the real appreciation of the currency normally associated with Dutch disease.

17

Trung Quốc – Một dạng của bệnh Hà Lan?

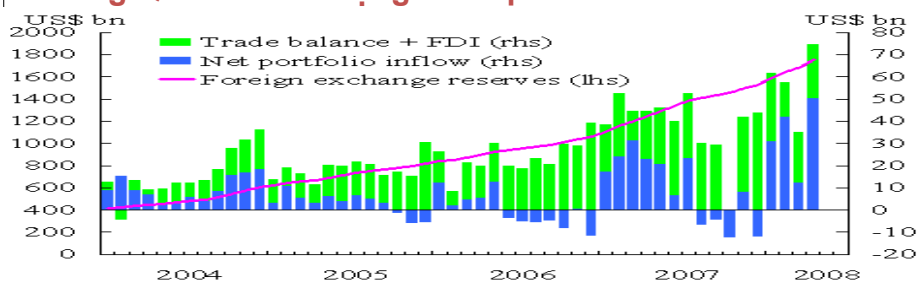
- Trước tình hình thặng dư cán cân thanh toán lớn trong những năm gần đây, giải pháp kiểm soát vốn và tích lũy dự trữ ngoại tệ đi kèm với chính sách vô hiệu hóa và kiểm soát tín dụng trở thành những công cụ chủ yếu được sử dụng bởi các cơ quan chức trách tiền tệ nhằm hạn chế những tác động đến nền kinh tế nội địa, nhất là đối với các điều kiện tiền tệ trong nước; trong khi sự lên giá nội tệ ở mức độ có thể kiểm soát được có thể là một phương thức khác nhằm chia sẻ tác động này.

18

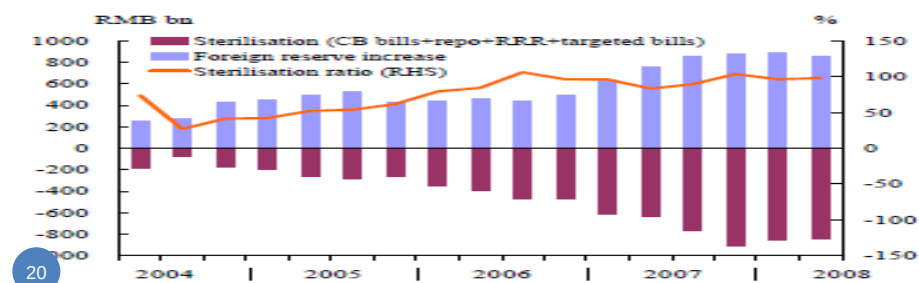
19

Trung Quốc - BOP thặng dư kép

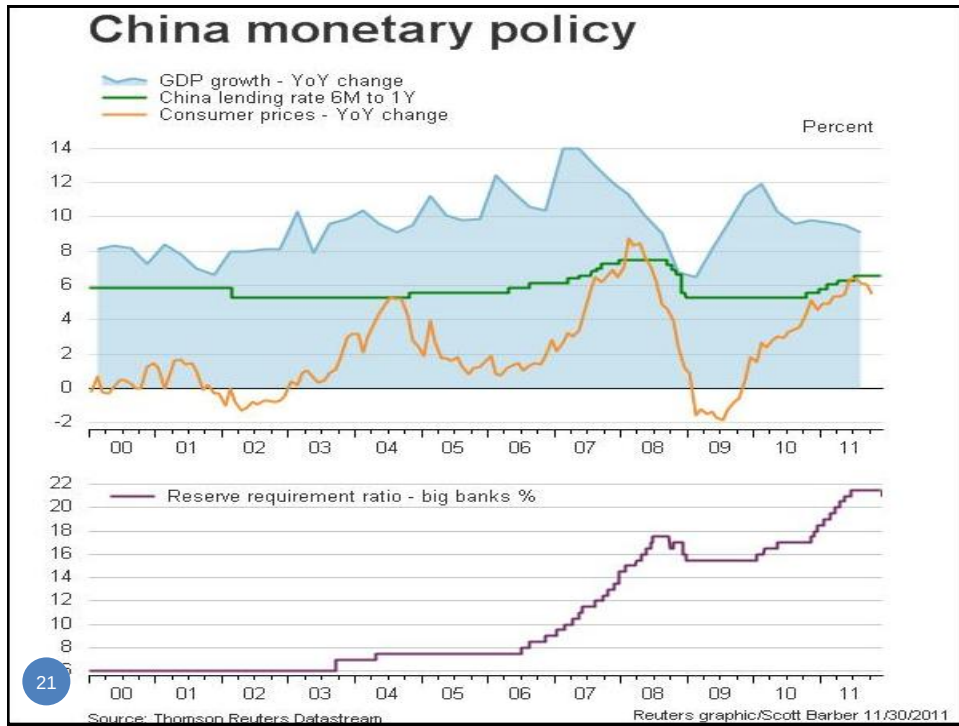
Source: HKMA, Half-Yearly Monetary and Financial Stability Report, June 2008

Chart 6. Sterilisation ratio

20

Sources: CEIC and authors' calculation.

22 : Federal Reserve Bank of New York Foreign Exchange Rates

Những công cụ vô hiệu hóa của Trung Quốc

Nguồn: Fan Gang (2010)

- Vấn đề:
  - Lạm phát (4-5%)
  - Không phải tăng trưởng nóng!? (10% năm)
- RRR trước đây (sau 2008) ngăn “over-supply of money” từ “the anti-crisis stimulus package”
- RRR gần đây (sau 2010) nhằm vô hiệu hóa “passive money supply” là do “the increase in foreign-exchange reserves”

23

Những công cụ vô hiệu hóa của Trung Quốc

- RRR (tỷ lệ dự trữ bắt buộc)
- Trái phiếu chính phủ
- Trần tín dụng và hạn mức tín dụng
- Vô hiệu hóa tiến hành đến bao giờ? RRR cao đến bao nhiêu?
- Trả lãi cao RRR
- Kiểm soát lãi suất tiền gửi và cho vay (3 điểm %)
- Nâng giá RMB dần dần
- Giảm bớt tỷ lệ tiết kiệm (52%GDP 2009)
- Cải cách thuế, an sinh xã hội
- Khuyến khích đầu tư ra bên ngoài

24

How Much U.S. Debt Does China Own?

By [Thomas Kenny](#), About.com Guide

China's Large Position in U.S. Treasuries

The United States' debt load has risen substantially since the start of the millennium, raising concerns about the country's long-term financial health. But who owns all of this debt? A nation's debt is, after all, the total of bonds that the country has issued. Given the size of the U.S. debt – \$16.4 trillion as of December 2012 – it should come as no surprise that the largest investors in [U.S. Treasuries](#) are other governments and central banks.

China, which owns an estimated \$1.16 trillion in U.S. Treasuries, is the number-one investor among foreign governments, according to the September 2012 figures released by the U.S. Treasury. This amounts to over 21% of the U.S. debt held overseas and more than 7% of the United States' total debt load.

25 <http://bonds.about.com/od/bondinvestingstrategies/a/Chinadebt.htm>

China set to expand influence in Africa on back of Xi Jinping's trip

PTI Mar 31, 2013, 06.20PM IST

BEIJING: China is set to enhance its fast expanding political influence in Africa by taking a proactive role in mediating disputes in the resource-rich continent as new Chinese [President Xi Jinping](#) returned home from a high-profile African tour.

While Xi has committed billions of dollars in assistance on his tour to Tanzania, [South Africa](#) and [Congo](#), he told African leaders that China would be taking up a larger role in Africa, where a number of countries are bogged down with a host of internal disputes.

26 http://articles.economictimes.indiatimes.com/2013-03-31/news/38163340_1_african-leaders-south-africa-brics

ACQUISITIONS BY CHINESE OIL AND GAS COMPANIES

Table 1

Date	Company	Acquisitions, interest	Value, billion \$
2009	CNPC, PetroChina	Buying 60% Athabasca Oil Sands Corp.'s Mackay River, Dover projects	1.9
2009	CNPC, KazMunaiGaz	Buying 50% MangistauMunaiGaz in Kazakhstan	3.3
2009	CNPC, PetroChina	Bought 96% of Singapore Petroleum Co.	2.0
2009	Sinopec	Bought 100% of Addax Petroleum Corp. of Calgary	7.2
2009	CNOOC, Sinopec	Bought 20% of Angola's Block 32 from Marathon Oil	1.3
2009	Sinochem	Bought 100% of Emerald Energy PLC to obtain assets in Syria, Colombia	0.878
2008	Sinopec	Bought 100% of Tanganyika Oil to obtain assets in Syria	1.8
2008	CNOOC	Bought 100% of Awilco Offshore ASA	2.5
2008	Sinopec	Bought 60% of AED Oil Ltd. for assets in Australia	0.561

Source: FACTS Global Energy

December 2011

STRATEGIC FORUM

National Defense University

About the Authors

James Chen was a Research Associate in the Near East South Asia Center at the National Defense University and is now an East Asia Program Officer in the Institute for Global Engagement.

Key Points

- ◆ China's presence in the Middle East has grown exponentially over the past decade and is affecting the region's strategic environment. Chinese influence is multidimensional, encompassing economics, defense, diplomacy, and soft power.
- ◆ Beijing currently sees its interests in the Middle East best served by focusing on commerce and keeping a low profile. However, Middle Eastern states are increasingly drawing China into political and security issues, which may lead China to play a more prominent political role in the region.

29

The Emergence of China in the Middle East

by James Chen

China in the Middle East

During the 9th century, Arab traders regularly plied lucrative maritime routes that connected the Persian Gulf to southern China by way of the Indian Ocean. This commercial activity, which mostly involved jade, silk, and other luxury goods, went on for centuries and became part of what is now known as the Silk Road. In some ways, the world is now witnessing a restoration of that ancient trading relationship between two civilizations—except that oil and consumer goods have replaced jade and silk.

At the beginning of the 21st century, the Chinese Communist Party (CCP) presided over one of the most remarkable economic expansions in modern history. From 1990 to 2000, gross domestic product (GDP) grew an average of 9 percent each year, lifting millions out of poverty.¹ In order to sustain this growth and continue providing jobs to the growing number of citizens entering the labor market, the government not only needed to find new markets for Chinese exports; it also had to secure additional energy sources to keep factories and the economy as a whole run-

September 17, 2012

Top Chinese bank targets Europe

By Patrick Jenkins in London and Simon Rabinovitch in Beijing

One of China's biggest banks is planning to make the country's biggest foreign bank acquisition to date and has set its sights on potential targets in Europe.

[China Construction Bank](#), the second-ranked Chinese bank by assets after Industrial and Commercial Bank of China, could spend as much as \$15bn on a deal, according to Wang Hongzhang, the group's chairman.

"Some of the banks in Europe have been put up for sale," Mr Wang told the Financial Times in an interview. "Now we are looking for the right choice."

He said CCB had Rmb100bn (\$15.8bn) of capital available to acquire a whole bank or, at a minimum, to buy a stake of 30-50 per cent in a larger entity.

<http://www.ft.com/intl/cms/s/0/81cee32a-fff0-11e1-831d-00144feabdc0.html#axzz2QjdijN9r>

30

China says willing to buy EU bonds amid worsening crisis

By Michael Martina and Andreas Rinke

BEIJING | Thu Aug 30, 2012 10:20am EDT

(Reuters) - [China](#) is prepared to buy more EU government bonds amid a worsening European debt crisis that is dragging on the world [economy](#), Premier Wen Jiabao said, in the strongest sign of support for its biggest trading partner in months.

The debt crisis, which has dented demand for Chinese exports and dragged [China](#) into its worst downturn in three years, was the primary focus of talks between Wen and German Chancellor Angela Merkel who arrived in Beijing on Thursday.

<http://www.reuters.com/article/2012/08/30/us-china-europe-idUSBRE87T0BY20120830>